Ar pascha wisuschehkliga augsta Keisara wehleschanu.

Maksa ar peesuhtischanu par pasti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 75 kap.
bes Peelikuma: par gadu 2 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 40 „
bes Peelikuma: par ½ gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 90 „
bes Peelikuma: par ¼ gadu — „ 70 „

Maksa bes peesuhtischanas Rigâ:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
bes Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
bes Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 50 „
bes Peelikuma: par ¼ gadu — „ 30 „

Mahjas Weesis.

Mahjas Weesis teek isdots festdeenâm no plkst. 8 fahkot.

Maksa par sludinaschanu: par weenas flejas smalku rakstu (Petit)-rindu, jeb to weetu, to tahda rinda eenem, maksa 8 kap.

Redakcija un ekspedicija Rigâ, Ernst Plates grahmatu- un bilschudrukatawâ un burtu-leetuwê pee Petera basnizas.

36. gada-gahjums. — Mahjas Weesis isnahk weenreis pa nedeku.

№ 51. Sestdeen, 21. dezembrî. 1891.

Mahjas Weesi ar Peelikumu war pastellet un **sludinajumus** nodot **Rigâ, manâ drukatawâ un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ pee Petera basnizas.** Bes tam Mahjas Weesi war wehl pastellet bes daudſ peenemschanas weetâm Peterburgas un Jelgawas Ahrrigâ, wehl zitâs pilsehtâs, kâ: **Jehsis:** B. Peterson un Grahwel kgu pahrdotawâs; **Walkâ:** M. Rudolff un Paulin kgu grahmatu pahrdotawâs; **Walmeerâ:** E. G. Trey un dehla kgu grahm. pahrdotawâ; **Rujenê:** J. Alksne kga grahm. pahrdotawâ; **Landonâ:** pee grahm. sehjeja Karl Gruhsin kga; **Jannselgawâ:** A. Schwabe kga grahm. pahrdotawâ; **Jelgawâ:** Besthorn kga grahm. pahrdotawâ, Pils eelâ; H. Allunan un Jaeger kgu grahm. pahrdotawâs; **Bauskâ:** Beckmann kga grahm. pahrdotawâ; **Kuldigâ:** Besthorn kga grahmatu pahrdotawâ; **Talsôs:** H. Tow kga grahmatu pahrdotawâ un bibliotekâ un Wolontschewski kga grahmatu pahrdotawâ. Tad wehl „Mahjas Weesi" war apstellet pee saweem zeen. draudses mahzitajeem, skolotajeem un pagasta skrihwereem, kurus mihli luhdsu, tahdas apstelleschanas laipni peenemt.

Gods Deewam augstibâ, meers wirs semes un zilwekeem labs prahts!

Wehl tikai mas deenas un mehs atkal swinesim zilwezes meera swehtkus. Kâ dseedinoschs balsams augschejâs preezas wehsts wahrdi atweldsina muhsu sirdis un pilni zeribas un ustizibas mehs sawas azis pazelam us to Wisaugstako, kas mums schos apsolischanas wahrdus dahwajis un ar sawu Dehlu suhtijis pestischanu pasaulê.

Un pateesi! Mums wajaga eepreezinaschanas schinîs gruhtôs laikôs. Jo schoreis muhsu seemas swehtku sweizinajums saweem zeen. lasitajeem neskan wis gaischi un preezigi is muhsu sirdim ahrâ, bet nopeetnu un gruhtu sirdi mehs tagad sapulzejamees ap seemas swehtku egliti, jo mehs atgahdajamees sawus kristigos brahlus, kas gruhti nopuhschas sem truhkuma un posta spaideem, kureem neweena seemas swehtku eglite nemirdſ preti.

Kâ mehs sawas sirdis pasemigâ luhgschanâ dehl palidsibas pazelam us to Wisaugstako, tâpat muhsu azis pateizigi raugas us muhsu Semestehwu, kura sirds lihdsi zeesch to postu, kas peemeklejis wairak miljonu Wina pawalstneeku, un kas Sawu Augsto Dehlu nostahdijis truhkumzeeteju komitejas pirmâ galâ, kurai par to jagahdâ, ka lai postu masinatu, zik nu zilweku spehkâ stahw.

Lai Deews swehti muhsu Augsto Waldneeku Namu par Wina gahdibu un lai mums dod spehku, ka nepagurstam dodot un palidsot, jo truhkums ir breesmigs, tik breesmigs, ka to nespêj ne aprakstit! Mehs saweem zeen. lasitajeem schodeen pasneedsam kahdu sinojumu no Fresentalas, kahdas Wolgas kolonijas, kas pateesi sirdi satreez. Mehs to naudu, ko „Mahjas Weesi" salasijam, nosuhtisim us tureeni un labprât peenemam wehl tahlakas dahwanas. Pee mums jau daudſ ir salasits un dots, tomêr lai arween wehl tahlak palidsam, eegahdadamees tos wahrdus: „Ko Juhs kahdam no scheem wismasajeem esat darijuschi, to Juhs man esat darijuschi!" Pateiksim tam Debesu Tehwam no wisas sirds, ka mums wehl ir, ko dot un lai Winsch schehligi weenumêr no ta pasargatu, ka tahdu pat postu nepeedsihwojam!

Tâ tad seemas swehtku swezites schoreis atspid behdigâs sirdîs, bet Tas, kas sawâ gudribâ nospeesch, Tas pats muhs war atkal pazelt!

Un tâ tad seemas swehtku eglites gaischâs swezites mums eestaro atkal eepreezinaschanu un zeribu sirdi us muhsu wisu Tehwu, gan Winsch wisu par labu greesis!

Bet mehs ustizamâ kristigâ mihlestibâ turesimees kopâ un truhkuma zeetejeem brahleem pehz eespehjas palidsesim. Gaidamo meera swehtku dehl atmetisim wisas personigas kildas un eenaidu, kas wehl arween pa starpam sawu galwu pazel, jo: „Meers baro, nemeers posta!" Strahdasim pa godam, katrs sawâ weetâ, augsts jeb sems, tad muhsu darbs isdosees par leetderigu plaschajai walstij, pee kuras peederam un par swehtigumu muhsu dahrgai dsimtenei. Tad meers pee mums pastahwigi nems mahjas weetu!

Un lai tad muhsu seemas swehtku sweizinajums atskan pilnigâ, zeetâ ustizibâ un zeribâ us muhsu mihleem lasitajeem:

„Meers wirs semes, meers pilî kâ ari buhdinâ un zilwekeem labs prahts!"

„Mahjas Weesis" lihds ar „Peelikumu"

sawu **37. gada-gahjumu** nahkoschâ 1892. gadâ sahkdams, isnahks tahdâ paschâ leelumâ, un pasneegs sawâ weegli saprotamâ walodâ wajadsigâs sinas un pahrsprieedumus, pamahzidamus stahstus un padomus, gudribas graudinus un jautribas seedinus.

„Mahjas Weesis" maksâ:

Ar peesuhtischanu par pasti:		Bes peesuhtischanas:	
Ar Peelikumu par gadu	2 rbl. 75 kap.	Ar Peelikumu par gadu	1 rbl. 75 kap.
Bes „ „ „	2 „ — „	Bes „ „ „	1 „ — „
Ar „ „ pusgadu	1 „ 40 „	Ar „ „ pusgadu	— „ 90 „
Bes „ „ „	1 „ — „	Bes „ „ „	— „ 55 „

„Mahjas Weesa" apstelleschanas teek pretim nemtas schahdâs weetâs:

Rigâ: manâ drukatawâ un Latweeschu grahm.-bodê pee Petera basnizas.
Peterburgas Ahr-Rigâ: Puhzischu Gebert kga grahm.-bodê Terbatas eelâ Nr. 52. Jagodkin kga bodê pee leelâ pumpja.
Pahrdaugawâ: Altberg k. grahmatu-bodê Jelgawas Ahr-Rigâ leelâ eelâ Nr. 11 un pee A. Reekstin kga, Slokas eelâ Nr. 41.
Ilgezeemâ: Modin kga pahrdotawâs.
Jehsis: tirgotaja Boris Peterson kga bodê.
Walmeerâ: E. G. Trey un dehla kgu grahmatu-bodê.
Walkâ: M. Rudolff un Paulin kgu grahmatu-bodês.
Rujenê: J. Alksne kga grahmatu-bodê.
Limbaschôs: D. Uhder kga bodê.
Salazgrihwâ: J Stakmann kga grahmatu pahrdotawâ.
Turkalnê: pee skolotaja Peterson kga
Jelgawâ: H. Allunan, Besthorn un Jeger kgu grahmatu-bodês.
Bauskâ: H. Allunan kga grahmatu-bodê.
Kuldigâ: Besthorn kga grahmatu-bodê.
Wentspili: Antmann kga grahmatu-bodê.
Talsôs: H. Tow kga grahmatu-bodê un bibliotekâ.
Nurmuischâ: Papasta skrihwera paligs J. Mey kgs.

Tad wehl „Mahjas Weesi" war apstellet pee saweem zeen. draudses mahzitajeem, skolotajeem un pagasta skrihwereem, kurus mihli luhdsu, tahdas apstelleschanas laipni peenemt.

Pirmajam numuram ees lihds kâ dahwana glihts seenas-kalendaris.

Ihpaschneeks un isdewejs: **Ernst Plates.**
Atbildoschais redaktors: **Dr. phil. Arnold Plates.**

Nahzeet paligâ!

Starp teem tuhkstoscheem brahleem, kas schogad zeesch besgaligu truhkumu, peeder ari Fresentahle, kahda Wolgas kolonija, kur jau ilgaku laiku walda besgaligs posts un truhkums. „Ztgai f. St. u. L." no tureenes kahds „St. Pet. Ztg." spezial-korespondents peesuhtijis rakstu, kurâ saka, ka winsch, Fresentahlê nonahzis, atradis tureenes mahzitaju Heinrichsenu un wina kundsi gluschi ismisuschâ stahwokli. Gan teesa, ka Wolgas rihta pusê gandrîs wiseem mahzitajeem ne-esot nekahdu usturas lihdsekku, tomêr ar mahzitaju Heinrichsenu un wina laulatu draudseni esot zita leeta. No zilweku mihlestibas pahrnemti, wini simteem nabageem sneedſ palidsibu un wairak simtus skolas behrnus ehdina. Tâ tad wini usnehmuschees gruhto peenahkumu, par teem ari turpmak gahdat. Mahzitaja kundse raudadama stahstijuse, ka tagad pat wairs ne-esot nekahdu usturas lihdsekku, tâ ka pat paschcem jazeesch bads. Rakstitajs tadêl greeschas ar luhgumu ari pee Baltijas gubernu eedsihwotajeem, lai sneegtu palidsigu roku, jo zitadi simteem nabagu kauschu jabeidsotees bada nahwê wahrda pilnâ nosihmê! Eesuhtitajs ari luhdſ, lai dahwanu pasneedseji peesihmetu, zik no tahm nolemtas preeksch mahzitaja Heinrichsena un wina kundses, kas, zilwezei par labu usupuredamees, paschi atrodotees breesmigâ truhkumâ.

Latweeschu literariskâs (draugu) beedribas gada sapulze Jelgawâ.

Latweeschu literariskâ jeb tâ sauktâ draugu beedriba mehdſ sawas gada sapulzes noturet pahrmainam, weenu gadu Rigâ un otru Jelgawâ. Schogad scho sapulzi notureja 11. dezembrî, Jelgawâ, museja sahlê. Us sapulzi bija eeraduschees kahdi 40 beedri un 10 weesi.

Ap plkst. 11 preekschpusdeenâ, sapulzi atklahja beedribas preekschneeks Dr. A. Bielensteins, ar swehtku runu, kuru, preekschneeka azu wahjuma dehl, nolasija Meschotnes mahzitajs Seesemans. Sawâ runâ sirmais preekschneeks issazija schehlumu, ka wina azu gaischums arween wairak suhdot. Ka winsch wehl

Daschadi raksti.

Seemas swehtki.

„No debesim buhs man atnest
Jums labu, jaunu, jauku wehst'."

Seemas swehtki jau no senu seneem laikeem kristiteem der kâ preezas swehtki, par kureem preezajas netik ween peeauguschee, bet it sewischki muhsu masinajee. Jaukâ smarschâ un swezischu mirdsumâ masinajee eedomajas mihligâ Kristus behrnina buhtni.

Lihds ar seemas swehtkeem saweenotas wisadas teikas un burwibas, kas zehluschâs jau no paganu laikeem un kuras wehlak, kristigai tizibai pa wisu semi isplatotees, sakususchas weenkopus. Schahdus mahntizibas atrodas netik ween pee mums, Latweescheem, bet ari pee zitâm tautam, un wehl jo leelakâ mehrâ, nekâ pee mums.

Pee daudsâm tautam isplatijuschâs domas, ka seemas swehtku nakti wiss kauno garu bars topot wakâ palaists un scheem gareem dota wara, mirstigajeem pasludinat apslehptas un nahkoschas leetas. Tâ waldija mahntiziba, ka, ja kahds sagschus isgahja is basnizas, kur seemas swehtku nakti notureja deewkalposchanu un nostahjâs us krustzela, tas wareja no kahda melna suna, swehroschâm azim, issinat wisus saglus, tâpat ari weetas, kur aprakta manta atrodas. Kas kahdâ par swehtu turetâ weetâ ap pusnakti zelôs tupeja us sehdekla, ko pats pagatawojis no dewinkahrtiga koka, tahds wareja redset wisas launajam krituschâs seeweetes ar bischu kurwi galwâ.

Tiroles semê seemas swehtku wakarâ lika masus behrnus us grihdas, schuhpola apakschâ, lai tâ winus pasargatu no kahdas launas raganas, kura ne reti eelausâs semneeku mahjâs. Wiswairak laudis tizeja, ka seemas swehtku nakti launi gari leelôs barôs, sem Wodana wadibas, laischotees pa gaisu, pee tam reedami kâ suni un taisidami welnischkigu trokſni.

Wezee Germani tizeja, ka no seemas swehtkeem sahkot lihds Treju kungu deenai gari pa naktim staigajot pa wisu semi apkârt, kadêl schinî laika starpâ katrâ mahjâ waldija swehts klusums, jo laudis atturejâs no wiseem darbeem. Pehz winu domam, pa scho laiku kustoni spehja runat un nahkamas leetas pasludinat.

Seemas swehtku eglites dedsinaschana, kâ rahdas, zehlusês no wezajeem paganu Germaneem, kas dsihwoja wairak seemelôs. Wineem pastahweja sawadi paganu swehtki, kur bija eeradums, saku egli lihds ar degoschâm lahpam nostahdit mahjas durwju preekschâ, lai zaur to draugeem tuwumâ un tahlumâ dotu sihmi, ka wini eerastos us scheem swehtkeem. Wehlakâ laikâ, kristigai tizibai isplatotees, schi paganu eerascha wehl ilgi turpinajâs, tâ ka beidsot tapa sakauseta ar kristigas tizibas eerascham.

Kâ pirmais, kas egliti dedsinajis seemas swehtkôs, top minets Turas pilsehtas biskaps, kas astotâ gadu simteni pirmo reis lentam un degoschâm swezitem ispuschkotu egliti seemas swehtku wakarâ, pa deewkalposchanas laiku, nostahdsja us altara, kâ deewischkas schehlastibas un mihlestibas sihmi.

Tomêr schi jaukâ eerascha tikai septinpadsmitâ gadu simteni sahka wispahrigi isplatitees. Tagad netik ween basnizâs, bet ari pa mahjam sahka seemas swehtku wakarâ egliti dedsinat.

Tirolê, kâ ari romantiskôs deenwidôs, jau no seneem laikeem seemas swehtkôs bija redsama iszirsta silite lihds ar bildi, kurâ redsama Kristus peedsimschana, kâ peeminas sihmes no alas Betlemê. Bet ar laiku to weetâ nahza salâ eglite.

Româ mehdſ staigat pa eelam, duhdas puhsdami, pee tam weenskanigas dseesmas dseedadami. Darazeli basnizâ seemas swehtku wakarâ sâlasas neskaitami lauschu bari, gaididami Kristus behrninu atnahkam pasaulê.

Romas Wetori museja atrodas iszirsts akmens no treschâ gadu simtena, kurâ paaugstinatâ weetâ redsams Kristus behrninsch, tam blakus atrodas sols, us kura Marija gul issteepusês, winai sahnis redsams Jahseps us sehdekla, zaur logu redsami gani un lopi, apspihdeti mehnescha un swaigschnu mirdsumâ. Bes tam wehl daudſ mahkslas darbi raduschees, kurôs israhda wuhsu Pestitaja peedsimschanu, kâ gudrajee no Austruma semes Kristus behrninu peelûdſ un bagatas dahwanas pasneedſ. Wisslawenakâ us wiseem laikeem buhs gan Rafaela bilde, kurâ redsama Marija ar Kristus behrninu us rokam.

Kristus peedsimschana domata arween tâ, ka Marija Kristus behrninu peelûdſ. Tadêl ari bildês ne reti redsama Deewa mahte, kâ wina swehtâ aisgrahbtibâ, zelôs nometusês, klausas engelu balsis, kas dseed:

Gods Deewam augstibâ un meers wirs semes! —ts.

Kas ir Kursemes kehnini?

Kursemê, kâ sinams, pastâw ne daudſ eedsihwotaji, kurus dehwê par „kehnineem", tomêr daudseem par wineem nebûs nekas tuwaki sinams.

Par „Kursemes kehnineem" nosauz daschus semneeku zeemus Kuldigas tuwumâ. Schee zehluschees tahdejadi:

Wahzu ordens mehdsa tos eedsimtos eedsihwotajus, kuri bija japeespeesch padotees ar sobenu rokâ, padarit par dsimtkaudim. Turpretim tee, kas labprahtigi padewâs, dabuja daschas preekschrozibas. Bet ne reti atgadijâs, ka wini schahdas preekschrozibas atkal pasaudeja, tadêl ka atkrita jeb sazehla dumpi. Weenigi tikai Kursemes kehnini weenumêr palika ustizami un padewigi Wahzu wirswaldibai, kadêl wineem arweenu no jauna peeschkihra daschus labumus un preekschrozibas.

Scho brihwsemneeku wisgalwenakâs teesibas bija tahs, ka wini bija atswabinati no Kuldigas wirspils teesas. Tapat Kursemes kehnineem newajadseja maksat nekahdus nodokkus. 1832. gadâ iszehlâs ilga prahwa, jo winus gribeja peespeest, nodokkus maksat. Pehz ilgas prahwoschanâs pehdigi 1887. g. Senats scho prahwu isspreeda tâ, ka schee „kehnini" ari turpmak atswabinami, nodokkus maksat.

Kursemes kehnini tagad pastâw no kahdeem septineem zeemateem, kas atrodas trijôs pudurôs, no kureem weens atrodas 18 werstes deenwidus reetumôs, otrais 14 werstes deenwidôs un treschais 8 werstes seemelôs no Kuldigas. Bes tam wehl atrodas 2 schkirti brihwzeemi Tukumas aprinkî, bet kuri tomêr nestâw nekahda sakarâ ar Kursemes kehnineem.

Kuldigas brihwsemneeki jau no sen seneem laikeem paschi dehwejas par kaut ko sewischku. Ari prezibu sinâ wini zeeti turas sawâ starpâ kopâ. Tikai loti reti atgadas, ka starp wineem un apkahrtejeem ziteem eedsihwotajeem noteek prezibas.

Wini paschi saka, ka sawas brihwibas dabujuschi zaur kahdu Andreju Penigu, kas sawâ laikâ esot glahbis herzogu Wilhelmu no muischneeku wajaschanam. Ais pateizibas par schahdu labdarijumu, herzogs wineem dahwajis daschadas brihwibas. Tomêr neschauboschi ir peerahdits, ka wini sawas brihwibas sanehmuschi no Ordena laikeem, kâ domâ, jau 14. gadusimteni.

Tagad no schahm brihwibam un preekschrozibam naw wairs gandrîs itin nekas pahri palizis. Galwas nauda ir gluschi atzelta; senak wini bija atswabinati no kara klausibas, bet tagad eewests likums, ka ik katram pawalstneekam jaispilda kara deenests un tâ tad ari scheem „kehnineem". Tâpat ari, eewedot jaunâs teesas, wineem tagad wairs naw sawu ihpaschu teesu.

Senak schee kehnini netik ween baudija daudsas preekschrozibas, bet wineem bija tahdas pat teesibas, kâ personigeem muischneekeem. Schahs teesibas wini ari wehl schodeen bauda, zik nu no tahm wairs pahri palizis. Wahrdu „kehnini" wini buhs mantojuschi no Latweeschu „kungi". A.

tagad beebru widû atrodotees kà preekschneeks, tam zehloni meklejami pehrnajâ gadâ wina amata jubilejai par godu isrihkotôs tik jaukôs swehtkôs. Sirsnigà laipniba, kas winam toreis un jau daschu reis parahdita, kà ari karstà wehleschanàs, lai wehl ir turpmak preekschneeka amatu peekoptu, winu peespeeduse, wehl amatâ palikt, kaut gan beedribas labâ buhtot derigaki, ja wina weetâ atrastos wihrs, kam azis atkauj daudz lasit, ko pats wairs nespehjot nedz lasit, nedz likt preekschâ lasit.

Tahlak peemineja, ka 1889. un 1890. g. protokolu nodrukaschanai raduschees negaiditi schkehrsti, tàpat ari diwu gadu rakstu krahjumi wehl ne-esot laisti klajâ. Tomèr nowilzinaschanàs tapschot bagati atlihdsinata, jo rakstu krahjumâ atradischotees peewilzigi isstrahdajumi, peem. mahzitaja Aunina Latweeschu teika par puhki; Dr. Aronsons, kas tagad atrodotees Amerikâ, aprakstot, kahdejadi Latweeschi slimibas wezôs laikôs dseedinajuschi; Renges mahzitaja H. Bielensteina isstrahdajums par Latweeschu kustonu pasakam. Mahzitajs G. Vierhuffs un barons Lövis sastahdijuschi Latweeschu putnu wahrdus.

Beedribai ilgus gadus nebijis derigu telpu preeksch sawas bibliotekas. Tagad nu winai atlauts, Rigâ, senajâ rahtusî, kahdâ koridorâ, nostahdit diwus skapjus preeksch grahmatu usglabaschanas.

Kas sihmejotees uz Latweeschu leksikografiju, tur wajadsetot wairak modribas. Latweeschu literariskàs beedribas panahkumi walodas iskopschanas sinâ esot loti eewehrojami, Bielensteina sastahditàm gramatikam bijuschi kreetni augli, jo niuhsu deenâs Latweeschu waloda esot stipri labota un tihrita. Ari Bezzenbergera Latweeschu walodas isloksznu pehtijumeem radees jauns, zihtigs paligs — filologijas students J. Kaulinsch.

Tagad nu esot peenahzis tà sakot jauns laikmets, kurâ parahdotees jauns rakstturs, kas wizinajot sawu ihpaschu karogu. Schis esot etnografisku darbu laikmets. Schahdi darbi ne-esot nekas jauns, tikai teem dots zits wirseens. Tagad ar to ween wairs neapmeerinotees, ja kahdu tautu pasist pehz gihmja un auguma, kà ta gehrbjas un ko ehd, kà dsihwo un ko strahdà un kahdi tai ahreji tikumi: ne, tagad raugot wisu scho ahrejo saweenot ar kahdas tautas eekschejo garigo dsihwi, kas pee tahm daschadàm tautam esot daschada, eewehrojot to, kahdâ semê ta dsihwo un kahda tai wehsture. Mahzitee wihri Lazarus un Steintals esot gluschi jaunu sinibu atklahjuschi, schi siniba esot tautu pscholologija, tas ir: siniba par tautas dwehseli. Tagad sahkot pee tautas ahrejas dsihwes peeweenot ari winas eekschejo. Esot jaeewehro, kà schi dsihwiba it sewischki kahdas tautas walodâ atspogulojotees un ka par kahdu tautu ne-esot eespehjams dot pilnigu spreedumu, ja nesina, kà ta domà, spreesch, juht, zenschas, dsejo, dseed, joko, sehrojas, schehlojas, Deewu peelùdz un kà wiss schis stahw eekschejâ sakarâ ar winas ihpascheem tikumeem un eerascham un wisu winas ahrejo dsihwi. Tà tad ar pilnu teesibu, pasneedzot sinas par kahdu tautu, eewehrojot ari schahs tautas walodu, kà tà runà un kà sawas domas issaka, tapat ari tautas teikas, zik tahlu no tahm nojehdsama schahs tautas pirmatne. Tapat topot eewehrotas tautas teikas par tizibu un mahntizibu, teikas par dabu, winas pasakas, tautas dseesmas, winas mihklas un parunas u. t. t.

Schahdas Latweeschu gara mantas gadu no gada topot pee mums leelakâ mehrâ sakrahtas, pate tauta sahkot atsit, zik derigi schahdas mantas no muhschigas pasuschanas isglàbt, kadèl pat no semneeku buhdinam ar preeku nejot buhwakmenus, lai panahktu ar laiku to, ka paschi sawas tautas dwehseli un stahwu redsetu preeksch sawàm azim.

Latweeschu literariskà beedriba, no bihskapa Ulmana un Büttnera laikeem sahkot, krahjot tautas dseesmas un schinî sinâ arweenu pamudinajuse. Tagad schi beedriba wairs ne-esot weenigà. Rigas Latweeschu beedriba ar sawu Sinibu komisiju un Jelgawas Latweeschu beedriba ar sawu Rakstneezibas nodalu pelnot atsinibu par uszihtigu tautas gara mantu krahschanu un isplatischanu.*)

Dr. Bielensteins tahlak peemineja, ka tautas gara mantas, kas nodrukatas laikrakstôs un grahmatâs, deretu kraht weenkopus, tiklab no agrakajeem laikeem, kà ari turpmak. Latweeschu literaturai arweenu wairak usplaukstot un awischneezibai isplatotees, wehlak nemaz nebuhschot eespehjams, no milsigàm grahmatu un laikrakstu gadagahjumu kaudsem ismeklet graudinus, no kureem buhtu eespehjams kraht sinas par tautu. Eepreeksch deretut, ka tee, kam uz to prahts nesas, ismekletu senakos awischu gada gahjumus un tad peeliktu klaht rahditaju, kurâ numurâ, lapas pusê, sem kahda wirsraksta un kahda satura raksts atrodas, kurâ dabujami matriali par tautas gara mantam. Schahdus matrialu rahditajus deretot klajâ laist Latweeschu literariskai beedribai un Rigas Latw. beedr. Sinibu Komisijai.

Ne masaku swaru Bielensteina kgs peeschkihra Latweeschu onomastikai, t. i. weetu nosaukumeem. Weetu nosaukumi dodot swarigu matrialu preeksch tautas un semes walodas un wehstures ispehtischanas.

*) Ari „Mahjas Weesis", zik tik ween telpas to atkahwuschas, ir zentees, tautas gara mantas nodrukot, lai tà tahs glabhtu no pasuschanas uz wiscem laikeem. Ari nahkoschâ gadâ schai swarigai leetai peegreesisim nopretnu wehribu, pee kam droschi zeram, ka [illegible] entigee tautas dehli un tautas meitas muhs pabalstis, [illegible] trialus mums peesuhtidami. Red.

Wajagot kraht muischu, semneeku mahju, lauku un plawu, meschu un purwju, upju un esaru, kalnu un pakalnu nosaukumus. Pee tam jaleekot swars uz to, ka wahrdu galotnes pareisi usrakstot.

Tad preekschneeks tahlak sinoja par sawu eewehrojamo rakstu krahjumu: „Par Latweeschu tautas un Latweeschu walodas robescham 13. gadu simteni un tagad," ka tas drihsumâ buhschot nodrukats. Daudz pateizibas peenahkotees akademikam Kunikam par wina laipno peepalidsibu schini gruhtâ darbâ pa to laiku, kamèr schee materiali top drukati Keisariskâ mahkslas akademijâ. Grahmata buhschot 51 loksni beesa, bez tam wehl kahdas 5 loksnes swarigu wezu apleezibas rakstu un atlass ar 7 kahrtim uz 6 lapam.

Pehz tam Kalsnawas mahzitajs Döbner kgs dewa pahrskatu par 1891. g. Widsemê isnahkuschàm grahmatam un Leel-Auzes mahzitajs Sakranowiczs tapat par Kursemê isnahkuscham.

Tad Sahtu mahzitajs Bielensteins pasneedza sawu preekschnesumu „par Latweeschu prezibam," matrialus par to smeldams no 17 lihdz 18 tuhkstoschàm tautas dseesmam.

Beigàs wehl peeminams P. Allunana preekschnesums „par gruhsteem un steepteem paschskaneem."

Wehlak beedri un weesi sapulzejàs Wahzu amatneeku beedribâ uz kopigu meelastu, kur pawadija omuligu brihtinu pehz gruhteem deenas darbeem. — ks.

No eekschzemes.

a) Waldibas leetas.

Widsemes gubernas waldes medizinisskà nodaka, uz Widsemes gubernatora kunga nosazijumu, dara sinamu teem, kureem ar to kahda darischana, eekschleetu ministra beedra zirkularu no 11. nowembra sch. g. sem Nr. 1609 medizinisskam departamentam par aisleegumu eewest iz ahrsemem Seemas-swehtku swezites un tahs pahrdot, kà ari izgatawot tàpat Kreewijâ, kuras krahsotas ar arseniku saturoschàm krahsam:

„Eewehrojot to, ka, tà paschi izgatawotaji usdewuschi, salàs Seemas-swehtku swezites top krahsotas ar Schweinfurtes waj Frantschu sakuma krahsu, t. i. ar krahsu, kura satur etika, arsenika-wara, waj weenkahrschi wara arsenika saturigas krahsas; tad to, ka zitâs walstîs aisleegts leetot arseniku saturigas krahsas pee kautkahdu behrnu spehles leetu izgatawoschanam, pee kuràm spehles leetam, bez schaubischanàs, peeskaitamas ari Seemas-swehtku swezites, un ari to, ka rakstôs daudzkàrt aizrahdits uz atgadijumeem, kur behrni sewi sagiftejuschees zaur schahdàm swezitem, — medizinalkonseils, weenodamees ar finantschu ministri un dibinadamees uz „Swoda lik." medizinal-nolikumôs XIII. sehjuma 843. art. treschàs peesihmes 4. punktu, nosaka, ka aisleegums eewest iz ahrsemem, pahrdot waj izgatawot Kreewijâ kautkahdas behrnu spehles leetas, kas krahsotas arseniku saturoschàm krahsam — ari wedams spehkâ uz arseniku saturigàm Seemas-swehtku swezitem.

b) Original-sinojumi.

No Bilderlineem. 13. dezembrî Osolana saimneekam Kasparam Lapinam tika daschas pahrtikas leetas issagtas. Saudejums ap 19 rbl.

A. Butte.

No Slokas. Pahris twaikonu 16. dezembrî skreedami no Rigas uz Sloku, padarijuschi Leelupes peekrasteescheem deesgan nepatikschanu, gan zaur ledus islauschanu, gan zaur tihklu sabojaschanu. Buhtu gan bijis derigaki, ja kahdu deenu preekschlaikus tas buhtu pasinots, lai laudim nebuhtu tahdas kèsas. Daschs nogahjis otrâ pusê, wairs newareja tikt atpakal. Teteris.

No Pinkeneekeem. Buhs tik kahdas nedelas pagahjuschas, kad Leelâ Zenâ gruntneekam Ansonam, kamèr paschi kahsâs bijuschi, nakti no stalla issagtas 7 aitas un 1 telsch. Sagli wehl naw peekerti. Tad wehl, kà dsird, kahdam saimneekam no skurstena issagta gaka, wehl zitam saimneekam no klehts issagts nokauts wepris, puhrs kweeschu miltu, zepeens maises. Saglis peekerts. Annas krodsineekam K. nosagts kabatas pulkstens; saglis ari peekerts. — 12. dezembrî, deenas laikâ, nodega soimneeka Wismana rija. Uguns zehlusês no linu mihstitajeem.

Zinotajs.

No Kalnzeema. Lihdzschinejà zeen. mahzitaja Hilpe kga weetâ, swehtdeen, 17. nowembrî, tika eewests zeen. Lambert kgs. Eeweschanas darbu isdarija zeen. Dalbes draudzes mahzitajs, prahwests Heinrichs Kupfer kungs. Kalnceemeetis.

No Ahdascheem. Kà rahdas, tad drihzâ laikâ te nodibinasees dseedataju koris, jo schejeenes draudzes skolotajs, zeen. S. kgs, pulzina jaunawas un jaunekus sem dseedaschanas karoga. Jauku nahkotni un labas sekmes nowehlu S. kgam! — Pirmâ adwentê schejeenes basnizâ tika schahs draudzes jaunekli eeswehtiti. Libeezu Çipus.

No Skultes. Laudis nekad wehl newar un newar, linus isstrahdajot, deesgan usmanigi apeetees ar smehkeschanu, lai gan zaur to beeschi noteek beedinoschi nelaimes gadijumi. 26. nowembrî nodega schejeenes Schurku mahjas gluschi jaunà rija ar peedarbu, kà ari daschi birkawi linu. Uguns zehlees zaur saimneeka neusmanigu smehkeschanu. Saudejums tadèl, ka ehka neapdroschinata, ir jo sahpigs. — Otrâ seemas swehtku deenâ schejeenes Labdar. beedr. spehlès Aleksandra skolâ teatri; uswedis lugas: „Sagti" un „Wiss kahrtibâ". Kaut jel tad publika eerastos jo prahwâ skaitâ, weizinadama tahdi palihdsibas sneegschanu nelaimigajeem Eeksch-Kreewijas truhkumu zeetejeem! V—nis.

No Jaun-Peebalgas. Kahds schejeenes saimneeks wakarâ peebrauzis pee schejeenes A. kroga. Kamèr pats pa eekschu pee sihwà glahses meelojees, tamèr garnadschi notscheepuschi firgu ar wisu wesumu. Tumsibas draugi pabraukuschi kahdu gabalinu, ismetuschi maisus grahwi un atlaiduschi firgu walâ, tam galwu uz kroga pusi pagreesdami. Saimneeks, useedams, ka firga ar wesumu truhkst, ar ziteem beedreem dsinees pa pehdam pakal. Drihz tee sastapuschi firgu, bet ar tukschu wesumu. Tahlak eedami, tee eerauga, ka diwi tehwini paschulaik' nopuhlejas, maisus ratôs eezeldami. Kehrajeem laimejàs tehwinus rokâ dabut. Abi sagti sehd tagad aiz restem un gaida soda.

Austriņš.

No Turkalnas. 16. un 17. nowembrî sakrita loti beesa sneega kahrta, kas padarija leelus apgruhtinajumus, jo pa dsilo irdeno sneegu bija gan braukschus, gan kahjum gruhti staigat. Sneegam ahtri krihtot, daudz koki meschôs tika aplausti un daschâs weetâs tika aizgahsti zeli no resneem kokeem, tà ka brauzeji nekahdi newareja pahri tikt bez strahdneeku palidsibas. Mahntizigee lautini, it ihpaschi wetschi, spreesch, ka nahkoschâ gadâ buhschot daudz slimibas un zilweki buhschot mirt kà meschôs koki krituschi, jo daschus gadus atpakal ari tàpat bijis. Bet laikam schihs winu domas isskaidrojas tà: Seemai eestahjotees, kad wehl naw wisi purwji pahrsaluschi, usnàk beesa kahrta sneega, kura wisu seenu pastàw un tad neaissaluschee purwji wehlaki sahk garot un neweseligu miglu laist gaisâ, zaur ko tad zelas kaites un slimibas. Bet nu laikam wini nebùs trahpijuschi, jo sneegs sahka kust un pastahwigi leetus liht. Sneegam ahtri nokuhstot, radàs leeli uhdeni, un upês ledus sahka kustetees un uz leju braukt. Leetum lihstot, upês uhdens netizami leels sazehlàs, tà ka daschi tuwumâ esoschee schkuhni un seena kaudzes tika apnemti no uhdens un seens lopu ehschanai nederigs palizis. — Kahdam schejeeneescham deesgan schkidri izgahjis. 27. nowembrî no rihta tas gahjis uz darbu. Pee muischas, tilta galâ, bija leels uhdens sazehlees. Labu laiku pahrdomajis, sabrauzijis tas sawus garos sahbakus un dewees strahwâ eekschâ, un winam laimigi ari buhtu izgahjis, ja uhdens nebuhtu israhwis grahwja tiltu. Neko launa nedomadams, winsch dewees uz preekschu. Bet uz reiz — schwauksch! lihdz azim eekschâ un sahzis braukt uz leju. Uz paligâ sauzeeneem peesteiguschees muischas laudis un winu israhwuschi weselu malâ. Tagad nu winam atlika laiks, tuwejâ krogâ kaletees un pahrdomat sawu kahro brideenu. A—ts.

No Talsu aprinka. Wairak laikrakstôs tagad lasams par kahdu Kursemneeku Pumpmacheru, kursch esot nomiris, atstahdams milsigu mantojumu, kas nu ar „Kelnas Volkszeitungas" peepalidsibu teek meklets Seemel-Amerikâ. Minetais Pumpmachers esot no Edoles draudzes un 1848. gadâ aizgahjis no Kursemes. Tagad Pumpmacheru mantoschanas leetas paleek jo deenas jo intresantakas, jo nu israhdas, ka diwi Pumpmacheri miruschi „kà laudis teiz", atstahdami milsigu mantojumu. Otrs Pumpmachers bijis no Nurmuischas uz Jaunpagastu, Talsu aprinki, pahrrakstits un wehl salokšnis puisis buhdams, atstahjis sawu tehwiju. Te reiz ispaudàs baume, ka minetais Pumpmachers Tifliseê miris, atstahdams milsigu mantojumu wairak miljonus rbl. un diwas sihda fabrikas un nu Nurmuischu un zitôs pagastôs dsihwojoschee radi sahka zihtigi pehz leelà mantojuma meklet — pat tik zihtigi, ka gandriz paschi palika tukscheem makeem. Wehlak ari teescham bija atgadijums pilnigi pahrleezinatees, ka Pumpmachera radi nebija dihkâ stahwejuschi, jo 1890. gadâ peenahza Nurmuischu pagasta waldei, zaur Kursemes gubernas waldi, wina ekselenzes zeen. Tiflisas gubernatora kunga pawehle, lai pasinojot mantibas mekletajeem Pumpmachereem: ka neweens Pumpmachers naw Tifliseê miris, kas buhtu atstahjis kahdu mantojumu. — Waj abi schee nomiruschee Pumpmacheri naw weens un tas pats zilweks? Viņš.

No Nurmuischeem. Saldu dusu mehs it drihz waresim wisàm sawàm behru kasem uzsaukt, tàpat ari dascheem labeem buhs no saweem winàs eemaksateem un ismaksateem rublischeem jaardeewojas. Daschi Nurmuischneeki gan ar pilnu teesibu war teikt: mehs nepratam behru kasu labo noluhku zeenit un weizinat, mehs gribejam, nesehjuschi, pkaut, mehs zentamees uz ahtru roku naudu saraust, mehs lahwamees no blakus domam waditees — spekulejam, bet paspehlejam. Mantas kahriba pa daudz kaiteja behru kasu labam noluhkam un tadèl tahs newareja pastahwet. Waj tad mantas kahribai buhs wisu labu ispostit?! Eemaksas wairs nenoteek kahrtigi; kasu darboschanàs lehni jo lehni norisinajàs, lai peepeschi pawisam apklustu. Neapskauschami ihss muhschs schihm teizamàm kasem! Jau sawâ ihsâ gaitâ winas kà kreetns pabalsts, kà labas gahdneezes, it sewischki preeksch nabadzigeem lautineem, israhdijuschàs, nodroschinadamas nahwes atgadijumôs winu kahrtigu paglabaschanu. Kà koschi pumpuri naigam pawasaras wehjam puhschot, behru kases usplauka, bet, deemschèl, kà pahrejoschs kraschnums, — tàpat kà koku lapas aukstam rudens wehjam usnahkot, dselte — wihst, ari behru kases sahka nihkt un tagad, kur daba semes mahmulinu tehrpuse baltâ uswalkâ, mehs drihzi winàm ussaukšim: „Saldu dusu!" Buhtu brihnums, ja winas scho seemu pahrdzihwotu. Laudis, kuri tagadejos behru kasu direktorus agraki gan luhdza, gan peerunaja, lai usnem puhlinus pee behru kasu dibinaschanas, tee paschi tagad winus, kur behru kases, zaur beebru paschu wainu, wairs newar turpinatees, nosoda, apwaino, pat nolamà, ka behru kases dibinajuschi, kaut gan direktori neko naw taupijuschi, lai waretu behru kasu usplaukschanu weizinat. Bet winu nopelni un puhlini neteek eewehroti, jo ne bez eemesla mums sakams wahrds: „Nepateiziba ir pasaules alga". Ir ari laudis, kas scho behru kasu behdigo stahwokli isleeto, lai greestu uz sewim lauschu wehribu. Tee sawàm pahrspihletàm gudribam eejauzas behru kasu leetâs un pawisam samusina lauschu prahtus. Nurmuižneeks.

No Eezawas, Bauskas aprinki. Kahds schejeenes saimneeks bija apsuhdsets mescha sahdzibas dehl. Meerteesnescha spreedums bija: kahdi diwi mehneschi zeetumâ un 80 rubku naudâ. Bet saimneeks nebij meerâ un pahrsuhdseja pee augstakas instanzes. Kà dsird, tad galigais spreedums esot: 200 rbl. naudas un diwi mehneschi zeetumâ. Saimneeks, rudens raschojumus pahrdewis, bez pehdam pasudis. — Schajàs garajàs naktis S. mahjàs uslausti kambari un issagtas drehbes un zitas mantas, lihdz 150 rbl. wehrtibâ. Sagli palikuschi bez pehdam. — 9. dezembrî kahdam saimneekam Eezawâ pee kroga nosagts puhrs ausu. Bet garnadschus nokehra S. krogâ. — Kartupelu bedres teek wairakeem isgrahbtas un wehl daschas sihkakas sahdzibas, kuras naw aprakstamas. Abolinš.

No Greenwaldes, Bauskas aprinki. Kahds schejeenes saimneeks, dzilôs paradôs nogrimis, no sawàm mahjam izbehdzis. — Nakti no 15. uz 16. dezembri K. mahjàs izgrahbti kartupelu pagrabi. Tàpat tai rihtâ pee B. kroga, kamèr Schihdi pahtarus skaitijuschi, kahdi podi linu no wesmeem issagti. Zaur uradnika palidzibu sahdziba atrasta. A.

Wehl no Greenwaldes. Oktobra mehnescha 23. deenâ uguns izzehlàs Waltu mahjàs, pee kam nodega istaba, klehtis un laidars. Uguns izzehlusês no istabas skurstena. — Schejeenes widû jau no wairak gadeem pastàw wezu wezà paruna: „Smehkê pihpi kà Greenwalteete." Kad pahrstaigasi kahdas mahjas, tad gan neweenas neatradisi, kur wezakàm mahmulinàm nebùs tulkis sobôs un tabakas dozite kabatâ. Agrakôs gadôs ari jaunawas to zeenijuschas, bet tagad tas pilnigi beidzees. — Dzird runajam, ka pagasta mahju, kas jau deesgan nowezejuse un pehz jaunas teesu kahrtibas ari telpu sinâ rahdas buht nepeeteekoscha, tagad no jauna buhweschot Greenwaldê. — Nakti no 9. uz 10. dezembri Baloschu krodzneekam behrais bij aizrikschojis iz aizslehgta stalla. Lai gan no polizijas tika zeeti pakal meklets, tomèr bez sekmes. —lips.

No Dzimt-Misas muischas. Meschi te jau no senakam gadeem pilnigi nozirsti, uz kuru zelmajeem tagad atrodas wairakas mahjas. Bet scheem lautineem loti wahja pahrtikschana, jo seme te ir smilts. Tà tad wisi ir amatneeki, wiswairak podneeki. Pagasts ne-esam leels, tik kahdi 18 saimneeki, bez zelmeneekeem. Ar pagasta teesu un waldi pehz jaunàs reformas peeweenojamees saweem kaimineem Greenwalteescheem, Sahlitê. Abolinš.

c) Baltijas notikumi.

Wina ekselenze, Widsemes gubernatora kungs issino „Widz. Gub. Awisês" wispahribai preeksch eewehroschanas, ka nahkoschâ (1892.) gadâ personam, kuras wasaras sesonâ apmeklès Kemerus un wehlesees nemt wannas, tàpat kà zitâs mineraluhdenu peldu weetâs, buhs janem sesonas biletes par sekoschi noliktu maksu: weenigàm personam à 3 rbl.; dzimtem à 5 rbl.

Eewehrojams usaizinajums meschu peekopejeem. Baltijas meschkopibas beedribas preekschneeks M. v. Siewers kgs „Balt. Wochenschr." usaizina meschu audzetajus, lai wini apstelletu Sibirijas egles (Larix sibirica) sehklas, kuras winsch lizis salasit Jekaterinburgâ. Schis koks esot tanî sinâ loti eeteizams, ka to labpràt izleetojot pee kugu buhweschanas. Muhsu semê schis koks loti labi izdodotees.

Widzemes semneeku likumu tulkojums (Положеніе о крестьянахъ Лифляндской губерніи) ar papildinajumeem, kuru swehrinata adwokata paligs Tenis Ore kgs, ar Widzemes gubernatora kunga atlauju, ussazis isstrahdat, tagad, kà „B. W." sino, esot tik tahlu gataws, ka pirmàs lokšnes jau nodotas drukaschanâ.

Widzemes komiteja preeksch palidzibas truhkumzeetejeem Eeksch-Kreewijâ, kà „W. G. A." sinots, lihdz 9. dezembrim pawisam eenehmuse 79,830 rbl. 36 kap. Starp leekaku sumu dahwatajeem mineta ari Jaun-Raunas labd. beedriba ar 25 rbl., Siguldas labd. beedr. — 25 rbl. un Skujenes labd. beedr. — 20 rbl.

Terbatas uniwersitatê pehdejâ pusgadâ schahdi Latweeschi beiguschi kursu. Mahzitaji (teologi): A. Kreews, J. Ruzelis, A. Kundzinsch, G. Mattisons, Osolinsch, Ed. Seibots, J. Kaminskis un Ehrmanis. Dakteri: J. Jankans,

J. Straume un J. Plahts. Fisiko-matematiskâ fakultatê: zoologs O. Woits. Historiskâ-filologiskâ fakultatê: wezklasiskais filologs Kaulinsch.

Walmeeras kurlmehmo skolâ tagad esot 36 mahzekli. Skolas gada eenehmumi un isdewumi grosotees ap 6000 rbl.

No Lasdones „B. W." raksta, ka nowembra mehnescha pehdejâs deenâs turcenes mahzitaja pagasta wezakam M., eeskurbuscham no kroga uz mahju ejot, usbrukuschi laundari, winu breesmigi sakahwuschi, pahrlausdami rokas stilbu un eedausidami galwâ zaurumus. Nelaimigam nolaupits kabatas pulkstens, — waj ari nauda, tas lihds schim nesinams. Laundari winu atstahjuschi puskailu sneegâ gulot, kur tas kahdas 13 stundas pawadijis.

Patkules pagastam, Lasdones draudsê, eeschleetu ministrija 12. nowembrî apstiprinajuse sawstarpejas ugunsapdroschinaschanas beedribas statutus.

Par Walkas pilsehtas galwu no jauna eewehlets v. Dahl kgs.

Terbatas Igaunu semkopibas beedriba, kâ „Post." sino, 26. un 27. janwarî nahkoschâ gadâ, Terbatâ isrihkschot linu isstahdi.

Dschuhkstes semkopibas beedriba, kâ „B. W." sino, rihkojojees jo naigi. Oktobrî ussahktâ weikala buhwe ejot naigi ween uz preekschu, ta ka uz seemas swehtkeem buhschot jau gatawa un tâ weikalu wareschot atwêrt jau 1. janwarî. Preeksch jaunâ weikala Dschuhkstes-Peenawas sawstarpeja ugunsbeedriba, kura, sekmigi rihkodamâs, eetaupijuse ap 8000 rbl., Semkopibas beedribai aisdewuse uz nenosazitu laitu 2000 rbl. pret $4\frac{1}{2}$ proz.

Jelgawas Latw. Beedr. Semkopibas Nodalas sapulze 7. dezembrî sch. g. Uz scho sapulzi bij eeradees grafa Subowa pilnwarneeks S. kgs ar usdewumu, kursch preeksch mums semkopjeem no loti leela swara. Minetam grafam Subowam peeder Schaukū aprinkî leels skaits muischu, tad brandwihna dedsinatawu, alus daritawa, leelifkas sudmalas u. t. t. Wisâs tanîs eetaisês teek gadskahrtigi isleetots milsum daudz labibas. Tâ sudmalâs ween warot, — kâ S. kgs stahstija — katru deenu samalt waj sabihdelet lihds 600 mehru kweeschu, rudsu. Ari alus daritawâ patehrejot atkal daudz meeschu. Saprotams, kur tahds daudzums labibas ik katrâ deenâ teek isstrahdats, tur nepeeteek ar pascha muischu labibas raschu ween, bet labiba japêrk no zitureenes un japeegahdâ. Lihds schim tas notizis zaur Schihdeem, tâpat kâ pee mums. Schihds sapêrk no apkahrtejeem semneekeem un tad, sinams ar labeem prozenteem, pahrdod grafa kungam. Bet buhdams wispusigi isglihtots un ar loti pareiseem eeskateem, grafa kgs it pareisi noskartis, ka wisi schee Schihdu uspirzeji tatschu uz semneeku rehkinumu pahrteek un pee tam wehl sarausch nereti bagatibu, kas paliktu pascheem semkopjeem waj labibas raschotajeem, ja grafs tâ waretu sarausch nereti bagatibu, kas paliktu pascheem semkopjeem waj labibas raschotajeem, ja grafs tâ waretu rihkotees, ka waretu istikt taisni, bez widutaja, kam sawas rebes ruhp. Dsirdedams no Semk. Nodalas sekmigâs rihzibas, grafs Subows nu nahzis uz domam, waj waretu zaur Semkopibas Nodalu labibu sapirkt taisni no labibas raschotajeem, semkopjeem. No sewis saprotams, ka schahdu grafa labwehligu nodomu Semkopibas Nodala ar pateizibu peenehma un nolehma 18. dezembrî sch. g. issinot sapulzi, kurâ ari pats grafa kungs eeradisees, lai tuwaki norunatu par mineto nodomu. Tadêl schinî deenâ buhtu jaeeronas leelâ skaitâ neween nodalas beedreem, bet wiseem semkopjeem, kam wehl labiba ir nepahrdota un kas grib sawu labibu dahrgaki pahrdot, nekâ uspirzeji par to dot. Grafa kgs grib mums maksat tahdas zenas, kahdas pastahwês pee Leepajas birschas, un labibu sanems tuwakajâ dzelzszeļa stazijâ. Kam Jelgawa tuwak, tas wedis, sinams, uz Jelgawu, kam Krimunas, Auze u. t. t., tas tur nowedis un sanems tuhlit naudu. Schim brihscham grafa kgs maksatu par pudu kweeschu, 120 mahrz. smageem, 145—146 kap., par pudu rudsu, 115 mahrz. smageem, 118 lihds 120 kap.; par pudu meeschu, 105 mahrz. smageem, 93—95 kap. Tiklidz buhtu zenas zehluschâs, tad tahs tiktu tahdâ mehrâ paleelinatas. Aprehkinot uspirzeju pelnu, frakts naudu, jo uspirzejs labibu suhta waj uz Rigu waj Leepaju leeltirgotajeem un tad beigâs wehl leeltirgotaju teesu, waram droschi teikt, ka mums katris mehrs wismasak 50 kap. lehtaki japahrdod, nekâ mehs schahdâ zelâ dabutum. Un kur tad paleek wisas kesas un kibeles ar Schihdeli: tad tam mehrs par knapu, gan swars naw pareizs, gan wairak lehzu, lahzausu klaht, nekâ taî maischeli, no kura prowi nehma u. t. t. Tadêl wehl reiz atgahdinu, kam labiba wehl ir ko pahrdot, tee lai eeronas 18. dezembrî Jelgawas Latw. Beedribas telpâs plkst. 11 p. p. Peedalitees war wisi, tikpat Nodalas beedri, kâ ari nebeedri. Grafa kgs nodomajis schahdâ kahrtâ neween schogad, bet ari nahkotnê pirkt labibu, kas sinams mums buhtu par leelu labumu. No ziteem tahs deenas Semk. Nodalas darbeem minams, ka pr. Wagners pabeidzis sawu referatu par slahpekla saistischanu. Tahlak eewehrojot 15. septembra sapulzes nolehmumu, ka jadibina laukſaimneezibas beedriba, sapulze usdewa preekschneekam, eegahdatees semkopibas statutus, lai tos waretu nahkoschâ sapulzê parakstit, Kad nu taî deenâ, kâ paredzams, jau tâ kâ tâ buhs deesgan daudz apmekletaju, tad zerams, ka ari buhs daudz parakstitaju waj beedru. Laiks teescham jau buhs gan atsit, ka weenoteem spehkeem daudz kas sasneedzams. Atmetisim kuhtro weenaldzibu un buhsim rosigi sawôs darbôs, sawas apnemschanâs gaitâ. (T.)

Jelgawas Latw. Beedribas Nakstneezibas Nodalas sapulze 1. dezembrî. Materialus bij eesuhtijuschi schahdi tautas gara mantu krahjeji: O. Kirsteins (Krona Misas pagastâ): 2 burtnizas tautas dzeesmu — pirmajâ burtnizâ Katr. Breschinski jaunkundzes usrakstitas tautas dzeesmas Granteles Maz-Skonês (teizeja: Grete Ozolfrei, 81 g. weza), otrajâ burtnizâ Trihnes Zelms sazitas tautas dzeesmas. Fr. Fischers: 115 tautas dzeesmas, Leel-Kruhsê sakrahtas (2. burtniza). K. Petersons Jelgawâ): a) tautas dzeesmas, Jaun-Peebalgâ usrakstitas; b) pasaka, Lihwes-Behrses Upes muischâ usrakstita; c) mihklas, Lihwes-Behrses Brehku mahjâs usrakstitas; d) tautas dzeesmas, usrakstitas Lihwes-Behrses Brehku mahjâs. Teizeja Truschlu Lawise, ap 80 g. weza. Ans Lerchis-Puschkaitis: mihklas iz Schwitenes, ar Scheemas Karla palihdzibu salasitas. P. Allunans: Butkuhnes brihwzeema priwilegiju kopija no 1630. gada. — Bibliotekai dahwaja: Ad. Allunans no Kr. Platones pagasta dahwatus „Kursemes Mescha Likkumus, 1805. gadâ." J. un L. Neimani: Adolfa Allunana „Sobgala Kalendaru" 1892. gadam. — Preekschneeks sinoja, ka tee Peterburgas Latweeschu studenti, kas isstrahdajuschi programu Latweeschu tautas gara mantu krahjeju darbibai, wehstidami par manuskriptu, kas buhschot 3—4 lokschnu beesa, to Nodalai laipni peedahwajuschi bez maksas. Sapulze tahdu peedahwajumu peenehma pateikdamâs. Tahlaku preekschneeks sinoja, ka „Latweeschu draugu beedriba" Nodalu eeluhguse uz sawu gada sapulzi 11. dezembrî sch. g. Nolehma P. Allunanu suhtit kâ delegatu. — Atpirkschanos no jaungada wisitêm ari schogad izdaris tahdâ pat kahrtibâ, kâ pehrn, proti: Nodalas lozekkeem izdalot listes, kuri tad greeschas uz ahreenu pee saweem pasihstameem, waj tahdeem, kas labprât gribetu sekmet scho jauko noluhku. Schinî sapulzê jau izdalija kahdas 74 listes, pahrejâs (kahdas 20) izdalis turpmak. — P. Allunans nodewa gada pahrskatu par Beedribas lasamo grahmatu krahtuwi, lasamo galdu, Nodalas biblioteku un muzeju — par 1891. gadu. — Nahkoschu Nodalas sapulzi nolika uz 22. dezembri. (T.)

No Ruzawas „Lib. Z." sino, ka naktî no 12. uz 13. dezembri tureenes krona meschâ noschauts meschfargs P. Kâ domâ, slepkawibu izdarijuschi mescha sagli.

Tukuma-Talsu zelâ, kâ „Rig. Tgbl." sino, 13. dezembrî, plkst. 9 wakarâ, kamêr postilzoni eegahjuschi krogâ atspirdzinatees, no rateem issagta naudas wehstulu somina, kura wehlak atrasta tuwejâ meschâ — tukscha! Saudejumu ap 10,000 rbl. Atkal peerahdas krogu „atspirdzinaschanâs" augli!

Leel-Cezawâ, Jaunjelgawas aprinkî, ar 1. janwari 1892. g. taps atwehrta pasta stazija, kur peenems un izdos wisadas korespondenzijas.

Titularrâts Stirne, wezakais sewischku usdewumu eerednis pee Kursemes gubernatora, eezelts par semneeku leetu komisaru Dobeles aprinkî.

34 firgi, kâ „K. G. A." sino, septembra mehnesî sch. g. nosagti Kursemê. Wisu sagto firgu kopwehrtiba esot 1542 rbl.

d) **No zitâm Kreewijas pusem.**

Sewischkas komitejas Augstais Preekschsehdetajs izsludinajis, ka zeka izdewumus preeksch tahdeem pilnwarneekeem, kas tiks izsuhtiti uz truhkumzeeteju apgabaleem, lai pahrleezinatos par tureenes apstakleem, Winsch maksaschot iz Sawas kases.

Grafam Woronzow-Daschkowam, sewischkâs komitejas lozeklim, tapa usdots, lai sastahditu komiteju iz wihreem, kas ar labibas tirdzneezibu labi pasihstami, ka lai waretu apspreest kahrtibu, kâ wisseekmigaki apgahdat truhkumzeetejus ar labibu. Tahlak nospreeda: Kasanas gubernai suhtit 100,000 rbl., Orenburgas gubernai 25,000 rbl. naudâ un 35,000 pudu labibas. Komiteja 11. un 12. dezembrî dabujuse dahwatus no dascheem ap 71,000 rbl.

Par atklahteem darbeem, kurus nodomats likt izdarit tanî noluhkâ, lai truhkumzeetejeem apgahdatu pelnu, „St. Pet. Z." sino, ka darbi jau ussahkti 15. dezembrî. Schee pirmee darbi buhschot: buhwkoku zirschana krona meschôs, uz kahdam 50,000 desetinam. Par darbu usraugeem buhschot weetejee gubernatori. Nozimee buhwkoki tuhlit tapschot aiswesti. Juhrleetu ministrija ween pirkschot par 1 milj. rbl. buhwkoku, beedribas „Kawkas" un „Merkurs" — par 500,000 rbl. Tahlakee darbi buhschot: wisu leelaku Wolgas pilsehtu eelu brugeschana, zelu un schoseju taisischana.

Ihpaschu swejneezibas nodaku turpmak nodomats dibinat domenu ministrijâ.

Lai muischneeku leelgruntneezibai, kura atrodas grûtôs apstakkôs, spehtu sneegt palidzibu, Keisara Majestatei Wisaugstaki patizis eezelt ihpaschu komisiju sem walstspadomneeka Abasâ wadibas. Komisijai jaapspreesch, kâ schos grûtos apstakkus masinat.

Latweeschu eedzihwotaju Peterburgâ, kâ pehz 1890. g. 15. oktobrî tur izdaritas general-lauschu skaitischanas izrahdijees, esot pawisam 3525 dwehseles.

No Leepajas Peterburgas pilsehtas waldei suhtitee rudsu milti, kâ walodas bija ispauduschâs, izrahdijuschees par gluschi nederigeem, kadêl miltu partija tapuse aizsehgeleta un sewischka komisija apskatijuse miltu krahjumus. Awise „Now. Wr." saka, ka leeta no teesas puses tapschot izmekleta.

Eewehrojamu mantu atstahjuse kahda Rebeka Kamenskaja, kura preeksch kahdeem 20 gadeem nomirusi Seemel-Amerikas Sabeedrotâs walstîs. Sabeedroto walstju generalkonsuls Peterburgâ tagad usaizina Kreewijâ esoschos mantineekus, lai waj nu patigi jeb ar wehstulem peeteizas pee wina Peterburgâ.

Influenza Peterburgâ, kâ „Pet. Wed." sino, negrib wehl nemaz masinatees; ta dabon pawisam zitu weidu, nekâ tas bijis influenzei pirmo reizi Peterburgâ parahdotees. Schimbrihscham sinams, ka wina paradas daschdaschejadôs weidôs: galwas sahpês, rahda drudscha sihmes, sahpês jostas weetâ un mugurâ, kâ ari lozekku krampjôs. Zeeschaki attihstotees, ta pahrwehrschas eekschejo organu aizkarschanâ, kâ: aknu, plauschu un smadzeņu karsoni.

Par nahkoscho uguns dzehsaju kongresu. Kâ „Graschdanins" sinat dabujis, tad uguns dzehsejeem, kuri nodomajuschi apmeklet nahkoscho kongresu, aizbraukschana uz Peterburgu un atpakalbraukschana pa direkteem Peterburgas dzelzszeļeem taps aprehkinata par eewehrojami paseminatam zenam.

Leelu spirta noliktawu no jauna gada sahkot, atwehrschot Maskawâ. Te nemschot glabaschanâ tahdu spirtu, par kuru akzises nodokkus pagaida.

Prahwa par behrnu nonahweschanu Wilnâ. Kâ weetejais „Westniks" sino, schi prahwa jau izgahjuse zauri apsuhdzibas kamerai un no teesu palatas apstiprinatâ apsuhdzibas akte nonahkuse jau apgabala teesâ. Pee schihs prahwas peeder leels pulks beesu sehjumu rakstu un apsuhdzibas aktes izwilkums ween jau satur 250 lapas. Schajâ leetâ top aizinati preekschâ 12 apsuhdzeti un 250 leezneeki. Top domats, ka prahwa taps izteesata aprita mehnesî un wilkees ap kahdam trihs nedelam no weetas.

Izbehguschi rekruschi. Kâ „Wald. Wehstn." top sinots, tad 23. nowembrî sch. g. uz Polesjas dzelzszeļa, „Ljachowitschi" stazijas tuwumâ, iz wilzeena izlehkuschi diwi ebrejeeschu rekruschi un aizbehguschi. Dehl winu zakerschanas sperti peenahkoschee soli.

Uz Kurskas-Harkowas-Azowas dzelzszeļa, Dukewskas stazijas tuwumâ, scho pirmdeen saduhrâs uz Rostowu ejoschais pasta brauzeens ar pretim nahkoscho pretschu brauzeenu. Abu brauzeenu lokomotiwes, tschetri wagoni no pasta brauzeena un desmit wagoni no pretschu brauzeena tapa sadragati un tschetri brauzeji lihds ar weenu eeredni eewainoti.

No Saratowas gubernas weetejâ „Gub. Awise" sino schahdejadi: Saratowas gubernas, Petrowskas aprinka, Tursowkas zeemâ schigada plauja izdewusees teizami. Jebschu gan, samehrâ ar ziteem gadeem, rascha nebij tik leela, taudis dabujuschi tomêr tikdaudz labibas, ka wineem naw wajadzigs, luhgtees pabalstu, jo pee dascheem wehl atrodama weza labiba. Bez semkopibas Tursowkas eedzihwotaji nodarbojas wehl ari ar sozu audzinaschanu, no kam tee eenem eewehrojamu grasi un tahdejadi dara eespehjamu, ik gadus samaksat kahrtigi sawus nodokkus.

Samarâ, kâ „Now. Wr." sino, dibinati brihwgaldi, pee kureem paehdinajot 4000 personas. Bez tam wehl priwat namôs kahdeem 1000 behrneem apgahdajot ehdeenu par brihwu.

Peemineklis, zelts pee Donawas, 12 werstes no Izmailas, par peeminu tam atgadijumam, ka Kreewijas kara spehks 1828. g. 27. majâ tur pahrgahjis pahr Donawu, tur schajâs deenâs tapis atklâts un eeswehtits.

Rostowâ pee Donas, kâ „Pet. Wed." sino, weetejee tirgotaji sawstarpigi weenojuschees, ka neweenam naw brihw swehtdeenâs waj swehtku deenâs tirgotees nedz ari atwêrt sawas magasinas. Kas daritu tam preti, nospreests tapis maksat 500 rubku leelu soda naudu Rostowas pilsehtas skolam par labu. Tirgotajs Koladschejews tapa peekerts tajâ brihdî, kur tas patlaban bij atwehris sawu tirgotawu un sahzis ispakat sawas prezes. Winu apsuhdzeja, ka winsch lausis lihgumu. Taganrogas apgabala teesa noteesaja winu maksat 500 rublus skolam par labu. Zaur wina apelaziju leeta nahza Harkowas teesu palatas izspreeschanâ, kur Taganrogas apgabala teesas spreedums tapa apstiprinats.

Sibirijas dzelzszeļa 1200 werstes garo gabalu galigi nolemts, no Tschelabinskas laist gar Kurgenu, Petropawlowsku, Omsku un Kainsku uz Koliwani.

No Rigas.

Par Widzemes gubernas waldes medizinal-inspektoru, miruschâ Dr. med. Hess'a weetâ, kâ „D. Z." sino, eezelts lihdzschinejais Arstrakanas wispahrejâs aizgahdibas wirsârsts Dr. Nikolajs Wasiljewitschs Malinins.

Komiteja, kura lasa dahwanas truhkumzeetejeem, lihds 9. dezembrim pawisam salasijuse 79,830 rbl. 36 kap., no kureem jau 69,100 rbl. aizsuhtiti.

Pawasaras beedriba sawâ pilnâ sapulzê izgahjuscho swehtdeen par rewidenteem eewehlejuse: F. Niepkenu, P. Grotinu un K. Sudaru.

Jaunâs palidzibas loterijas biletes Rigâ sahka pahrdot scho pirmdeen. Pahra stundu laikâ bija izpahrdots wiss uz Rigu atsuhtitais daudzums. Laudis bareem druhzmejâs ap pahrdoschanas weetam, welti mehginadami jel peekto balu no loses eemantot. Kâ dzird, tad manigee Rigas blehschi nesinatneekeem lautineem pahrdewuschi nederigas loses, eeteikdami tahs par kahrotam. Tadêl wajaga buht labi usmanigeem. Izlozejums notiks ne wehlak kâ 1. februarî jaunâ gadâ.

„Deenas Lapai" par atbildoscho redaktoru apstiprinats J. Pleekschans.

Norahdam uz sludinajumu schinî numurâ par Pretubagoschanas beedribas darbu kantori, kuru, leetas labâ, deretu pabalstit, gan leetas pehrkot, gan darbu dodot.

Sahdzibas. Kâ mahzitajs Mikwitzs sinojis, 6. dezembra wakarâ pilsehtas teatra garderobê iz wina swahrku kules winam issagta kabatas grahmatina ar 150 rbl. naudas.

— 9. dez. rihtâ, kâ polizijai sinots tapis, Terbatas eelâ Nr 36, Schtrahla namâ, no sehtas nepasihstami sagli nosaguschi 20 tukschas petrolejas muzas, 50 rbl. wehrtibâ. Muzas peederejuschas tirgonim Bergam.

— Naktî uz 12. dez., uz wezâs Jelgawas schosejas Nr. 24 nepasihstami laundari uzlauzuschi a sslehgtu pagrabu un issaguschi no tscheträm muzam eesahlitu zuhkas galu, 120 rbl. wehrtibâ.

— Aleksanders Turkows sinoja polizijai, ka 13. dezembra wakarâ, Terbatas eelâ, nama Nr. 57 sehtâ, nosagti diwi winam peederigi kisenu deki, 12 rbl. wehrtibâ.

— Lubanes eelâ, namâ Nr. 8, 14. dezembra wakarâ nosagtas daschadas Pelagejai Mazkowai peederigas mantibas, 204 rbl. wehrtibâ.

— Naktî uz 15. dezembri uz Aleksandra tirgus uzlausta meesneekam Hironimusam Dirkewitscham peederiga kaste un tur issagti 3 pudi zuhkas gaļas un weena misina skahti, 39 rbl. kopwehrtibâ.

— Tajâ paschâ nakti, kâ nama ihpaschneeks Kahrlis Gulbe sinoja, Maschinu eelâ, nama Nr. 8 sehtâ uzlausta spihkera atslehga un iz ta issagtas daschadas drahnas, 51 rbl. wehrtibâ.

Laupischanas. 10. dez., ap plkst. 10 wakarâ, uz 2. Weischu dambja, gumijas fabrikas „Prowodnik" tuwumâ semneezei Annai Urm uzbruzis kahds nepasihstams zilweks un gribejis tai noraut lakatu no galwas. Uz Urmas palihdzibas sauzeena peesteiguschees pa eelu eedamee Roberts Leepa un Jahnis Kalnbehrsinsch, kureem izdewees laundari apzeetinat, kursch tad sauzees par semneeku Rodionu Gurinu. Winu nodewa teesai.

— Natalija Naumowa sinoja polizijai, ka 14. dez., ap plkst. 6 wakarâ, uz leelâs un mazâs Minsterejas eelu stuhra, kur wina tuwojuzês pakahpeeneem, kuri nowed pee sirgu dzelzszeļa peeturamâs weetas, winai usbrukuschi diwi nepasihstami laundari, pahrsweduschi tai winas mehteli pahr galwu un nolaupijuschi 170 r. naudas, pehz kam tee nosuduschi. Tumsuma dehl ta newarejuse laundarus eegaumet.

— Tajâ paschâ weetâ, ap plkst. $8\frac{1}{2}$, tajâ paschâ wakarâ, wairak personas (kahdas 4) eeputinajuschas komijam Aleksandram Rankam tabaku azîs un tad nolaupijuschi tam iz swahrku kruhschu kules 130 rbl. naudas, pehz kam tee aizbehguschi uz Kaleju eelas pusi. Weens no laundareem bijis gehrbees ihsâ, pelekâ kaschokâ, gareem sahbakeem un zepuri ar nagu galwâ.

— Uz Kaleju un Kalku eelu stuhra, tirgona Jakobsona tirgotawâ kalpojuschais Eduards Fuhrmans sinoja polizijai, ka Elisabetes eelâ, pee grafa Melina nama, ap plkst. 5 wakarâ kahds nepasihstams laundaris izrahwis winam no rokam paku, kurâ atradees weens dahmu mehtelis un weena jaka, 70 r. wehrtibâ.

Apzeetinats zirgu zaglis. 11. dez. uz aizdoma tapa apzeetinats pasihstamais zirgu zaglis Jahnis Strazdinsch, kursch brauzis kahdu zirgu. Zirgs zeschi gadus wezs un tumschi bruhnu spalwu, rati uz dzelzes asim un federem un weenkârschs ahdas aizsûgs. Pee apzeetinatâ tapa atrastas 11 atslehgas un weena wihla.

Eewainojums. 11. dez, ap plkst. 9 wakarâ, „Suworowa weesnizâ" M. Martinows un K. Nonezs, abi Ridzeneeki, bij eenehmuschi weenu istabu. Pirmais bij eereibis, kamdêl sewischki otrais wehlejâs, lai winsch eetu gulet. Sadusmojees par tahdu pastahwigu peerunaschanu, lai winsch eetu gulet, Martinows eeduhra ar nasi Nonezam zobôs. Glabbschanas eestahdê eewainojumu zaur ahrstu izmeklejot izrahdijâs, ka tas naw wis bihstams.

Nelaimes atgadijumi. 11. dez., ap plkst. 7 no rihta, Kapsetu eelâ Nr. 5, kapsetu fabrikâ pee walzes eetaises strahdadama 29 gadus wezâ semneeze Marija Ribbe zaur paschas neuzmanibas sew eewainoja pirkstus abejam rokam. Wina tapa eeweetota pilsehtas slimnizâ.

— 16. dezembrî, ap plkst. 2 pusdeenâ, Smolenskas gubernas, Juchninas aprinka, 12 gadus wezs semneeka puika Maksims Iwanows Sacharows eeluhza Kojusalas kanali zaur ledu. Jebschu gan gorodowojs to iz uhdens drihz izwilka, tomêr tam nebija wairs nekahdas dzihwibas zihmes manamas un wisi atdzihwinaschanas lihdzekli palika bez sekmem. Lihkis tapa eeweetots glabbschanas eestahdê.

— Tajâ paschâ deenâ, ap plkst. 6 wakarâ, Pruhsijas pawalstneeks, schkihperis Ernests Holzhüters, 32 gadus wezs, nokrita no sawa twaikona, kursch stahweja pee enkure preti sitku brahkim, kuga telpâs eekschâ un eewainoja sewi tik leelisti galwâ, ka tas azumirkli izlaida sawu garu. Wina lihkis ari tapa eeweetots glabbschanas eestahdê.

Peepescha nahwe. 16. dezembrî, ap pulksten 9 wakarâ, Jaroslawas eelâ, namâ Nr. 18, sawâ dzihwokli strahdadams, atwalinatais apakschkareiwis Iwans Antonows Sacharows, 60 gadus wezs, peepeschi nomira.

Izlikts behrns. 16. dezembrî, ap pulksten 7 wakarâ, Lehruma eelâ, pee Karolines Zeplit nama Nr. 17 ee-ejas tapa atrasts tikai kahdas deenas wezs seeweeschu dzimuma izlikts behrns. Winu eeweetoja pilsehtas dzemdeschanas eestahdê. (N. P. P. A.)

Kugneezība.

Sinas par kugeem. Latweeschu trihsmastu schoners „Aurora," kapt. Lazis, 11. (23.) dez. aizbrauzis no Helsingborgas uz Rigu; „Feodor," kapt. Michelmans, no Alojas braukdams, 5. (17.) dez. sasneedzis Memeli.

deenas pee Papes ejarî tschetri slihkoni no wirneem ismesti malâ. Kâ issinats, tad tee peederejuschi pee kahda kuga laudim, kas tureenes juhrmalâ strandejis. Us aprinka polizijas noteikumu, slihkoni paglabati Papes kapôs.

Lihds 18. dezembrim Rigâ atnahkuschi 2097 kugi un isgahjuschi 2073 kugi

Walejas wehstules.

Jeen. M. — **S.** Sirsnigi pateizamees par laipno laimes wehlejumu us seemas swehtkeem, kâ ari us jaunu gadu. Zentisimees, jaunâ gadâ wehl jo wairak eegût prahtigus un weiklus lihdsstrahdneekus, ar ustizibu sekmesim wisu labu un derigu, rawesim nesahles un pehz eespehjas kaisisim selta graudus, apspreedisim tumsu, weizinasim gaismu u. t. t.

Andr. B. — **W.-B.** Juhsu jaunâ wezmahte, kura no jauna gada sahkschot praktiset, ir gan brihnuma feewete, kura pat wihreeschus nemschot ahrstschanâ, kâ Juhs rakstat! Ari tas pelna eewehroschanu, ka tanî pat mahjâ, kur wezmahte tik apbrihnojami ribkoees, ik swehtdeenas notikschot „raganu skunste un burtwibas mahtkla!" Dauds sekmes!

J. Sw. — **Kl.** Juhs waren sapikojuschees par to, ka sawu wohrdu neatraduschi starp mihklu usminetajeem. Kâ rahdas, mihklu usminejumi buhs pasuduschi; jo zitadi katra usminetaja wahrds top nodrukats.

A. Wikt. — **Apol.** Turpmak zeram isleetot.

Wehtrai. — **N.** Pateizamees par eesuhtijumu. Telpas truhkuma dehl to nespehjam schini numurâ nodrukat. Loti preezasimees, ja ari turpmak muhs pabalstisat.

Gahjsemn. — **B.** Kapèz eesuhtitai rotalai ar deju ne-esot notis klaht peelikuschi? Gaidisim us tahm. Korespondenziju nespehjam schonedel nodrukat. Preekschlikumu turpmak eewehrosim.

Jelmaleetim. Pateizamees. Nahkoschâ numurâ jau lasisat. Preezatumees, ja jaunâ gadâ muhs beeschaki apzeemotu.

Wez. Mart. — **W.** Juhs brihnatees, kadêl „Mahjas Weesi" ne-esat lasijuschi par kahdu paschsleplawibu, kas Rigâ notikuse. Tahdas sinas mehs nemam is Polizijas Awises, bet newis pehz katra stahstischanas, jo zik drihs war pehz kauschu walodam malditees, ja naw taisnu peerahdijumu.

[illegible] 10, tas nahks, wehl newar nelo dot. Ralsts sanemts. Sinamo Dseed. beedr. apraksta nespehsim schogad isleetot.

J. Erikf. S. Numurs issuhtits.

E. M. — **Blw.** Pateizamees, turpmak isleetosim.

J. Perk. — **Nwg.** Tapat.

Daschcem kugeneekem. Kaut gan lihds schim ari kugneezibu esam eewehrojuschi, zik nu telpas to atlahwa, tomêr, us daudspufeju wehlejumos, turpmak pasneegsim wehl plaschakas sinas, kaut ari sihkeem burteem.

Jens. — **A.** Suhtijums sanemts — pateizamees.

Aisfugl. — **T.** Tapat.

Slm. Waiw. — **S.** Turpmak isleetosim. Ari no dsejoleem pehz eespehjas ir nodrukati.

Aukuper. — **Nowg.** Turpmak nodrukasim.

Lukst. K. — **Skr.** Luhdsam, lai mums pasinotu, no kahdeem awoteem Juhs sinas smehlushi par wezeem laikeem Widsemê. Red.

Is muhsu weesigâs sadsihwes.

Rigas Latw. beedriba.

Pirmôs seemas swehtkôs, 25. dez. 1891. g., plkst. 7. w.: Teatris. Israhdis „Staburaga meitina.

Otrôs seemas swehtkôs, 26. dez.: deenas israhde. Israhdis pirmo reisi: „Sneega mahte." Romantiska pasaka.

Latwisks teatris „Uleçâ."

Pirmôs seemas sw., 25. dez. plkst. 7. w.: Adolfa Allunanka weesoschanâs. Israhdis pirmo reisi: „Wisi mani radi raud." Sadsihwes aina ar dseedaschanu 4 zehleenôs no Adolfa Allunana. Pehz teatra: Balle.

Rigas Latw. Maisneeku pal. beedr.

Pirmôs seemas sw., Berga basarâ: Eglite. Pehz tam: Balle.

Pawasara beedr.

Pirmôs seemas sw., plkst. 4 p. p.: Seemas swehtku eglite. Otrôs seemas sw., plkst. 7 w.: Seemas swehtku balle.

Zeribas beedriba (Altonawâ).

Pirmôs seemas sw., plkst., 3 p. p.: Eglite, atraitnem un bahrineem par labu. Pehz tam: Dsihwoschas ainas.

Jonatana beedr.

Swehtdeen, 22. dez. plkst. 1 deenâ: Beedribas skolenu eksameni. Pehz tam, plkst 3 p. p.: Seemas swehtku eglite preeksch skoleneem.

Rigas Latw. amatn. pal. beedr.

Pirmôs seemas sw., Wahzu Amatn. beedr. (Gewerbeverein) sahlê: Seemas swehtku eglite. Pehz tam: Balle.

Rigas Pal. beedr.

Pirmôs seemas sw., Maskawas dahrsâ, plkst. 7 w.: Balle.

Rigas Seedona pal. beedr.

Pirmôs seemas sw., Wingrotaju sahlê: Balle.

Deewkalpojumi.

Swehtdeen, 22. dezembrî 1891. g.

Jahna basnizâ	pulksten	9	mahzitajs	Weyrichs.
„ „	„	2	„	Cand. Bankin.
Gertrudes basnizâ	„	½2	„	A. Walters.
Jesus basnizâ	„	10	„	Bergmanns.
Martin basnizâ	„	9	„	Kaehlbrandts.
Trihsweenibas basn.	„	9	„	Fromms.
Pahwila basnizâ	„	½9	„	C. Walters.
Lutera basnizâ	„	½9	„	Paukschens.

Pirmâ seemas swehtku deenâ, 25. dezembrî.

Jahna basnizâ	pulksten	9	mahzitajs	Weyrichs.
„ „	„	2	„	Cand. Bankin.
Gertrudes basnizâ	„	½10	„	A. Walters.
Jesus basnizâ	„	2	„	Bergmanns.
Martin basnizâ	„	5	„	Taube.
Trihsweenibas basn.	„	9	„	Fromms.
Pahwila basnizâ	„	½9	„	C. Walters.
Lutera basnizâ	„	½9	„	Paukschens.

Otrâ seemas swehtku deenâ, 26. dezembrî.

Jahna basnizâ	pulksten	9	mahzitajs	Gaehtgens.
„	„	2	„	Cand. Bankin.
Gertrudes basnizâ	„	½2	„	A. Walter.
Jesus basnizâ	„	10	„	Josephi.
Martin basnizâ	„	9	„	Kaehlbrandts.
Trihsweenibas basn.	„	9	„	Fromms.
Pahwila basnizâ	„	½9	„	C. Walters.
„ „	„	6	„	C. Walters.
Lutera basnizâ	„	½9	„	Paukschens.

No ahrsemem.

Wahzija. Profesors v Bardelebens kahdâ preekschnesumâ runaja par eewainojumeem zaur lodi nahkoschâ kara atgadijumâ. Pehz wina eewehrojumeem, wahtis, kas zehluschâs zaur jauneem schaujameem eerotscheem, ne-esot wisai bihstamas, tahs ahtri sadsihstot.

— Grahmatdrukataji Frankfurtâ pee Mainas upes, kuri streikodami nebij neka panahkuschi, tagad te dibinajuschi sewischku sabeedribu, kuras lozekli katrs eemaksâ 1000 marku (ap 500 rbl.) Ar scho kapitalu wini paschi grib dibinat sawu drukatawu. Maschinas, burti u. t. t. jau apstelleti.

— Wahzija grib ari ar Schweiziju noslêgt tirdsneezibas lihgumu, kuru tik pehz jauna gada tuwaki apspreedischot. Wispahri spreesch, ka zaur tirdsneezibas lihgumu ar Schweiziju, Wahzijai neatlektu nekahda labuma.

— Wahzijas amatneeki februara mehnescha widû nahkoschâ gadâ, nodomajuschi sapulzetees Berlinê us wispahreju sapulzi, kurâ apspreedis, kâ amatneezibu sekmigaki weizinat.

Austro-Ungarija. Kâ awises sino, tad Austrijas keisareene saslimuse stipràm kaulu sahpem kahjâs.

Anglija. Isgahjuscho sestdeen tapa Schleswig-Holsteines prinzis Kristjans (karaleenes snots), medibâs kreisâ azi eewainots no skrots grauda, kas nahza no wina pawadona, Konogtas herzoga flintes schahweena. Tuhlit no Londonas atsauktais karaleenes azu ahrsts eeskatija par wajadsigu, eewainoto azi isnemt ahrâ.

Bulgarija. Stambulows kahdam awischu korespondentam isskaidrojis, ka Schadurna israidischana esot pilnigi Bulgarijas eekscheja leeta un tâ tad wina israidischanas dehl newarot notikt nekahda sadurschanâs Eirop as leelwalstju starpâ.

Kihnas waldiba wehl arweenu naw spehjuse, kristito wajaschanas Kihnâ aprobeschot. Tâ nesen Nu-Hwangas aprinki nokauti wairak kâ 1000 kristitee.

Persija. Schachs atnehma atpakal Angleem nodoto teesibu, ar tabaku tirgotees, jo tauta tam bijuse preti. Laudis bijuschi tâ satrazinati, ka usaizinajuschi atklahti us swehto karu, ka lai wisus Eiropeeschus Persijâ isnihzinatu.

Ihpaschneeks un isdewejs: Ernst Plates.
Atbildoschais redaktors: Dr. phil. Arnold Plates.

Дозволено цензурою. — Рига, 19 декабря 1891 г.

Sludinajumi.

Weikala pahrzelschana.

Zaur scho padewigi sinoju, ka sawu **apteeku pretschu** un **krahsu weikalu (senak A. un W. Wetterich),** kas lihds schim atradàs pee Petera basnizas, tagad esmu **pahrzehlis** sawâ pascha namâ, kas atrodas eepretim no lihdsschinejàs weetas,

leelâ Minz-eelâ Nr. 8.

Alf. Th. Busch,

galwenakais weikals masajâ Jumprawu eelâ Nr. 4.

Adwokats Stroinowskis
ziwil- un kriminal-leetâs ir runajams no pulkst. 8—10 rihtâ un no pukst. 5—7 wakarâ
Wehwer-eelâ Nr. 6.

Lehtas

perwu kastes,
kolorir grahmatas,
tehrauda spalwas,
tehrauda spalwu kahtus,
spalwu kastes,
sihmulus,
grifelu eeleekamos,
sihmulu eeleekamos,
krahsu sihmulus,
spalwu naschus,
sihmulu asinatajus,
portmonejus,
papeterijas,
modelir lokfnes,
spalwu slaukus,
dsehseklus,
sihmejamàs leetas,
dseju albumus,
notiz-grahmatas
u. t. t.

behrneem

peedahwà
rakstamu un **sihmejamo materialu pahrdotawa, — leelumâ un musumâ, — konto-grahmatu** un **kuwertu fabrika**

August Lyra.

Manâ grahmatu- un bilschu-drukatawâ, burtu-leetuwê un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ, Rigâ, pee Petera basnizas, nupat tika gatawa un dabujama Kreewu walodâ schahda jauna grahmata:

КОТЪ ВЪ САПОГАХЪ.

(Sahbakotais runzis.)
Ar 10 krahsainàm bildem.
Maksa 25 kap.
nsts Plates.

Fleku seepes
preeksch wisadu fleku isnemschanas, kâ: eku, darwu, tintes u. t. t. no wilnas, nahtnu, sihda un zitàm drebbem, dabujamas par **5** un **10** kap. gabalâ.
F. Lotto,
waselina weikalâ,
leelajâ Jaun-eelâ № 24,
aiz rahtuschu.

Kabatas pulksteni
fahkot no **5 rbl.** gab. un dahrgki,
seenas pulksteni
fahkot no **150 kap.** gab. un dahrgaki,
labi noreguleti un sem galwoschanas dabujami pee
J. Lugawina,
Nr. 1, Kalku eelâ Nr. 1, Rigâ.
1

Sina.

Sklidas (skrinskoras) jeb **ledus-kurpes** preeksch **wihreem, seewischkeem** un **behrneem,** tà aridsan **Pinnu semes federu** un **Amerikas semes patentes** jeb **Halifaks sklidas,** kuras **bes sikfnam** pee **sahbakeem** un **kurpem peeslehdsamas, garas, ihsas** un **platas sklidu** jeb **skrinskoru sikfnas is gresnàm ahdam sataisitas,** teek **wairumâ** kà par **masàm dalam pahrdotas**

taî weenteesigâ wisuwezakâ un gruntigâ

J. **Redlich**

Englischu magasinê.

Pirmà leelà Kreewijas rihsu-sterkelu fabrika.

Fabrikas sihme.

Selta un sudraba medalas.

Sterkelu fabrikazijas sabeedriba
J. Willms un beedr.,
Halbstadtê, Taurijas gubernâ, Kreewijâ.

Eedroschinamees zeen. publiku darit usmanigu us muhsu **rihsusterkeli,** kas pagatawota is wislabakajeem Persijas rihseem. Muhsu **rihsu-sterkele** labuma sinâ naw sliktaka par wislabakeem ahrsemju fabrikateem, turpretim lehtaka, un tadêl mums eespehjams, ar katru eeksschsemes kà ari ahrsemes fabrikatu sazenstees. Muhsu **rihsu-sterkele** ir tihra no saehdoschàm weelam un ziteem peemaisijumeem. Muhsu **rihsusterkele** ir us wisàm isstahdem Kreewijâ ar augstakàm medalam tikuse apbalwota.

Muhsu **rihsu-sterkelu noliktawa leelumâ** preeksch **Widsemes** un **Kursemes** atrodas pee

Th. Angelbeck un beedr., Rigâ,
kolonial-pretschu pahrdotawa,
Schahku eelâ Nr. 4 (senak Nr. 2) un Melngalwju eelâ Nr. 3.
Sterkelu fabrikazijas sabeedriba
J. Willms un beedr.

„Latweeschu Awises".

Nahkamâ 1892. gadâ **„Latweeschu Awises"** eesàks sawu **71. gada-gahjumu,** un ari us preekschu strahdas tanî raschâ garâ, kâ lihds schim. Turklât winu **saturs** daschâ sinâ **buhs wehl pilnigaks un swarigaks.**

Zeustees us preekschu pa labeem zeleem, pa taisnàm tekam, lai Latweeschi jo deenas jo wairak waretu attihstitees, bet ari **buhwet, ne wis noplèst un sapostit,**

Latweeschu garigo un laimigo labumu pehz eespehjas kopt,

meeru un labu satikfsmi starp muhsu dahrgàs dsimtenes eedsihwotajeem un **tizibas brahleem** stiprinat un usturet: — schahds ir tas darbs, ko „Latweeschu Awises" sew sprauduschas par mehrki un swehtu usdewumu, un scho sawu usdewumu winas, kâ lihds schim, tà ari us preekschu, wairak nodalàs ispildis, pasneegdamas:

Sewada rakstus, kuri pahrspreesch wisadus notikumus un buhschanas no wispahriga swara,

sinas no eeksschsemem un ahrsemem,

semkopibas un saimneezibas leetàs rakstus un atbildes, kuru nodala ustizeta zitreisejam Sahtu semkopibas skolas direktoram Sintenis'a kungam,

sazerejumus pahr basnizas un skolas leetam,

padomus teesas leetàs, kurus dod muhsu swehrinats adwokats,

stahstus un wisadus sihkumus **„Paspahrnê".**

Tà tad „Latweeschu Awischu" faturs ari nahkamâ gadâ buhs tas pats, tomêr tas daschâ sinâ tiks pahrlabots un papildinats, jo redakzija, kâ zeen. lasitaji jau paschi buhs manijuschi, schi gada oktobra mehnesî sahkuse daschàm leetam leelaku wehribu peegreest, un winu swaru atsinuse, ar tahm ari nahkamâ gada-gahjumâ wairak nodarbosees, nekâ lihds schim.

Ihpaschi

Paspahrnê stahstu un tamlihdsigu rakstu nodala ar leelaku ruhpibu un mihlestibu tiks apkopta. Jo, pateesibu sakot, ta gandrîs kâ pabehrns tikuse tureta.

Laikrakstu apskats, kas schi gada oktobrî tika eesàkts, ari nahkoschâ gadâ aisrahdis us deenas awischu swarigakeem rakstteem, pehz pateesibas un ar nelokamu besparteijibu winu kodolu un saturu atstahstidams un pahrspreesdams. — Bes tam

Kahrtigi grahmatu pahrspreedumi, us kureem lasitaji warès droschi paskautees, eepasihstinas „Latweeschu Awischu" lasitajus ar musu rakstneezibas jaunakeem raschojumeem. — Un beidsot ari tiks par to gahdats, ka

daschi sludinajumi un wehstijumi, kas atronas „Gubernas Awisê", proti Krona un dsimtkungu mahju un muischu issolischanas, lihds ar daschu wehrtpapihru (kâ prehmiju biletu) kursteem tiks kahrtigi un pee laika pasinoti.

Tamdêl ka „Latweeschu Awises" ir Kursemes wiswairak lasits laikrakts, winu **sludinajumi atron leelu isplatischanu.**

Maksa ir: Jelgawâ sanemot — par gadu **1** rbl. **50** kap., par pusgadu **90** kap. par pastu peesuhtot — par gadu **2** rbl., par pusgadu **1** rbl. **25** kap.

„Latweeschu Awischu" administrazija.

Lehti! Labi! Sem galwoschanas!

W. Weissagera

selta, sudraba un pulksteenu magasina,

Nr. 10, Kalku eelâ, Duwes namâ Nr. 10,

peedahwaju augsti zeenitai publikai **selta un sudraba kungu** un **dahmu pulksteenus,** sem wairakgadejas galwoschanas no labakàm fabrikàm par seloschàm zenam. **Selta kungu pulksteenus** ar dubult-kapseleem par **38, 40** un **60 rbl.** gab. un dahrgaki, **selta dahmu pulksteenus,** dubult-kapseleem par **25, 28, 32** un **35 rbl.** gab. un dahrgaki, **sudraba kungu enkura pulksteenus,** 15 akmineem par **12, 13, 14** un **15 rbl.** gab. un dahrgaki, kâ ari **nikela** un **tehranda pulksteenus** leelâ isswehlê pa nedsirdeti lehtàm zenam. **Leela selta un sudraba kehschu, aprotschu, broschu** un **gredsenu isswehle. Selta un sudraba laulibu gredseni** ir ar weenu gatawi dabujami. **Parises kehdes** un **breloki** no labakàm fabrikàm. **Sudraba aprozes** leelâ isswehlê no **2 rbl.** fahkot.

Pakruhschu trukuma-jostas,
tahdas, ka lai gan 15—20 gadus wahrdsis, **pakruhschu trukums** ihsâ laikâ atstai, ir par 2 rbl. un lehtaki dabujamas. **Seemas swehtkeem** patihkama **dahwana.** — **Sobusahpes** 5 minutes laikâ atnemu. Masâ Kehninu eelâ Nr. 19, 2 trepes aufschâ,
kirurgis **J. Vieileck.**

Laulibas gredseni, 2
selta, 56. prowes, no 250 kap. gab. fahkot, **sudraba,** 84. prowes, no 30 kap. gab. fahkot. Paschs isgatawoti. **J. Lugawin,** Rigâ, Kalku eelâ Nr. 1.

Wisitukartes

jaunakajôs rakstôs,
fahkot no **60 kap.,** glihti isstrahdatas, isgatawo ihsâ laikâ
rakstamu un sihmejamo materialu pahrdotawâ, — daudsumâ un masumâ, — konto-grahmatu un kuwertu fabrikâ

August Lyra.

Pretubagoschanas beedribas darba kantoris,

Eekschrigâ, Jahna eelâ Nr. 10, apakschâ,
peedahwâ: **meesas drahnas** (wescha) preeksch kungeem, dahmam un behrneem, **gultas drahnas, dweelus, apkaklus** (belskinus), **preekschautus, jakas, darba bluhsas, noschuhtus segus** (dekus), **aditas aubites** un **jakinas** no wilnas un kokwilnas, **schuhpln segus, masu behrninu eetinamàs jostas, lakatus, swahrkus, kapsekes** un **sekes.**

Kungu apgehrbi top sataisiti un **no plaukumeem tihriti** un weschâ wahrdi eerakstiti.

Kantoris ir atwèrts ik deenas no plkst. 9 preekschp. lihds plkst. 7 wakarâ.

Jumprawu beedribas darba kantoris

Zuhku eelâ Nr. 23,
peedahwâ leelâ isswehlê daschadu **weschu, jakas, behrnu drehbes, sekes, dekus** u. t. t.
Labakais materials, glihtakais darbs.
Eenemschana nahk Rigas nabageem pa labu.

50 rbl. 2
pateizibas algas.

Kemeres muischâ, Ehweles draudsê, Walkas aprinki, nakti no **3.** us **4. dezembri, nosagti 5 sirgi,** ar **5 ragawam** un **tikpat aisjuhgeem. Baltpeleka kehwe,** ap 9 gadus weza, ar zeetu walreekstu leeluma pampumu pee kreisàs schoktu lozitawas, **diwi palsi melni sirgi,** kleperi, 9 lihds 10 gadus wezi, **bruhns klepers,** 5 gadus wezs, un **gaischi bruhna kehwe.**

Tas, kursch sagtos sirgus waj ari kahdu datu war usrahdit, us ko ihpaschi us balto kehwi top aisrahdits, waj ari peepalidjet, ka winus war droschi atdabut, dabun augschejo pateizibas algu.

Pasinojums jausdod weetigàm polizijas eestahdem, kur ari peerahdijuma atgadijumâ ismaksa notiks.

Печатать разрѣшается. Рига, 20 декабря 1891 г. Рижскій Полицій-мейстеръ Власовскій. — Drukats un dabujams pee bilschu- un grahmatu-drukataja un burtu-lejeja Ernst Plates, Rigâ, pee Petera basnizas.